

Individualizacija in učna diferenciacija – odpiranje poti do znanja in vključenosti vseh učencev

Izr. prof. dr. Klara Skubic Ermenc,
Oddelek za pedagogiko in andragogiko, UL FF
15. 3. 2022

Soustvarjamo razredni pouk

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Individualizacija in učna diferenciacija – odpiranje poti do znanja in vključenosti vseh učencev

Izr. prof. dr. Klara Skubic Ermenc,
Oddelek za pedagogiko in andragogiko, UL FF
15. 3. 2022

Vsebina in namen predavanja

1. Moje izhodišče in izkušnje
2. Čemu individualizirati in diferencirati?
3. Kdaj je pouk v heterogenih oddelkih inkluziven?
4. Kako individualizirati in diferencirati? (izkušnje)

Namen predavanja je utemeljiti in pokazati, da je mogoče pri učnih urah z načrtno izbiro diferenciranih in individualiziranih didaktičnih prijemov voditi učno različno zmožne učence do znanja in ob tem krepiti inkluzivno klimo v oddelku.

Individualizacija in diferenciacija nista tehniki, sta odnos in refleksija, ki se udejanjata v kontinuumu med spontanim odzivom in načrtovanim, premišljenim ravnanjem.

Moja raziskovanja in izkušnje bi strnila v tri vodila:

Vsi ljudje smo učljiva bitja.

Ne glede na starost, razvojne specifikke, okoliščine; temeljne zakonitosti učenja so enake pri vseh.

Učitelj zna poučevati vse ljudi.

Delitev na „navadne“ in „specialne“ učitelje je do neke mere umetna.

Ljudje smo socialna bitja.

Učimo se od drugih, z drugimi in za druge.

Čemu individualizirati in diferencirati?

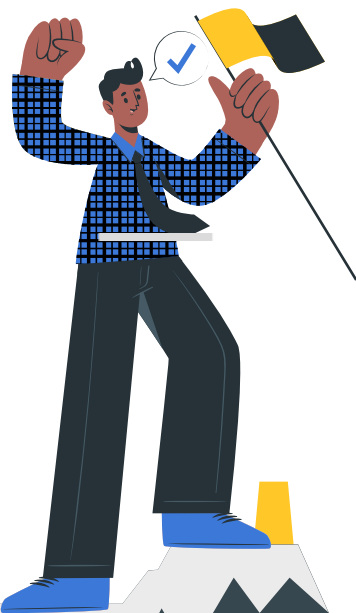
Selekcijska ali integrativna funkcija šole?

Mehke ali rigidne oblike diferenciranja?

Mednarodni kontekst

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA, AGENDA 2030; **cilj 4:**

„Vsem zagotoviti vključujoče in enako kakovostno izobraževanje ter spodbujati vseživljenjsko učenje.“

Kakovostno = inkluzivno

Premišljena dif. in ind. sta v pomoč.

Inkluzija je odnos

Je ustvarjanjem skrbne, sprejemajoče in solidarne učne **skupnosti**, v kateri se skupaj učijo raznoliki učenci ;
Je udeleževanje načela individualizacije, to je sistematičnega upoštevanja specifik **posameznega** učenca.

Definiciji

01

INDIVIDUALIZACIJA

Didaktično načelo

Izključevalne prakse individualiziranja

Individualni (ločen) pouk v oddelku ali izven njega

Vključevalne prakse individualiziranja

individualna učna oblika v kombinaciji s sodelovalnim in skupnim učenjem

02

UČNA DIFERENCIACIJA

Način organiziranja pouka

Izključevalna prakse diferenciranja

Zunanja diferenciacija; nivojske skupine;

Vključevalne prakse diferenciranja

Občasne nivojske skupine; nivojsko delo v skupinah/parih; interes ...

Kdaj je pouk v heterogenih oddelkih inkluziven?

VSE SE ZAČNE
Z UČNO
PRIPRAVO

timsko
delo

sodelovalno
učenje

visoka
pričakovanja in
podpora vsem

uravnavanje
učnega tempa

IP/INI:
prilagajanje,
ne zniževanje
pričakovanj

v oddelek
povabimo
izvajalce DSP,
prostovoljce,
starše ...

Učim se od
obče didaktike

Kako?

Primeri iz moje prakse

→ Učence spozna(va)m: predznanje, močne točke, interesi

→ Učno snov razdelim na zelo kratke enote

→ Počasneje se učenci učijo, krajši so koraki, več je utrjevanja in ponavljanja. Tudi učno zelo šibke učence lahko tako pripeljemo dlje.

→ Upoštevam didaktična načela: učne aktivnosti v vlogi učenčevega razvoja nazornosti življenjskosti

Tematika: oblačila

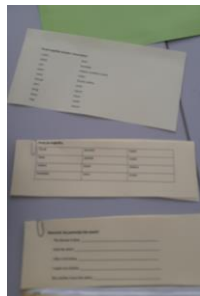
preverjanje
predznanja

obravnava in
utrjevanje v
korakih

raba in
ponavljanje na
raznolike načine

Elementi diferenciranja, individualiziranja, inkluzivnosti v tem primeru

Preverjanje predznanja: ugotovim skupno raven znanja in razlike med posamezniki (zabeležim si glavne ugotovitve: močne, šibke točke);

Obravnava nove učne snovi in utrjevanje:

- **načrtovanje** izhaja iz preverjanja: skupne dejavnosti z istim temeljnim ciljem, a pozornost na razlike v procesu;
- v teku skupne aktivnosti: individualno urjenje in preverjanje (poimenuj, ponovi, preštej ...) (**diferenciacija učnih oblik: skupinska, individualna**)
- povečujem zahtevnost aktivnost: nekateri vsega ne bodo zmogli (zmožnost preprostega dialoga ali samo deli fraz/posamične besede – **diferenciacija učnih ciljev/standardov znanja**), a vsi sodelujejo in poskrbim, da vsak dobi priložnost, da se izkaže (izkoristim močne točke posameznika in postavim izziv na šibkem področju – **inkluzivni vidik**)
- dodatne in drugačne naloge za hitrejše ali tudi zahtevnejše naloge za nekatere (**diferenciacija tempa učenja in učnih gradiv**)
- medsebojna pomoč (**inkluzivni vidik**)
- občasna **diferenciacija domačih nalog**

Osebna refleksija

Raziskave kažejo, da je kakovosten in inkluziven pouk v veliki meri odvisen od učiteljevega odnosa do učencev. Zato sem na svoj **odnos** z učenci posebej pozorna. Zato o njem **razmišljam** in si opažanja **zapišem** (refleksija je eno ključnih sredstev profesionalnega razvoja).

Če bi imela sogovornika, bi se z njim **pogovarjala** o tem, kaj počnem, a žal ga jaz nimam.

Trudim se, da bi jih obravnavala z vsem **dostojanstvom**, brez pokroviteljstva ali usmiljenja, ampak s pozornostjo na to, **koliko zmorejo**, kaj in kako razumejo, z vzpostavljanjem delovne in tudi zabavne klime. Zelo jih **zaposlim**, res morajo delati in se truditi. Ne hvalim jih pretirano, ampak takrat, ko izkažejo znanje. Ko jim nekaj uspe, so ponosni. Če jim ne, si rečemo, da je to del učenja in da do tega še pridemo.

Hvala za pozornost!

klara.skubic-ermenc@ff.uni-lj.si

